

סברות יתירות רב גידל, שאין אומרים שם המפורש
רב לטענת רב דס"ל לרב דגם זו הוראת שעה היתה.
בגבולין, עכצ"ל דס"ל לרב דגם זו הוראת שעה היתה.
דומיא דההיא דויזעקו בקול גדול. אלא שצ"ב, בשלמא
התם שנאספו ביום כ"ד לחודש תשרי, בצום ובשקים
ואדמה עליהם, לבקש רחמים לבטל מהם יצרא דע"ז.
חזקו, בייא בייא היינו האי דאחרביה למקדשא וכו'
לא איהו בעינן ולא אגריה בעינן". שפיר מובן שהוצרכו
לכך להזכיר שם המפורש בהוראת שעה. אבל בפרשה

במה שאמרו בגמ' ברכות (ד' א') שמא יגרום החטא. ועמש"כ
בדרוש לחנוכה (ב') בשם הרשב"ם (דברים ד' ט'), שדבר אחד
מדברי יעוד הטובה לא ישוב ריקם. אלא אם לא זכו נדחה
קיום היעוד לזמן מאוחר, לשעה שיזכו, ע"ש. אבל כאן הרי
לא שייך זה. כי ההבטחה היתה בפירוש, שלא תהיה שעה
שלא תהיה נבואה לישראל (ולא עוד, אלא שנכרתה ברית על
כך. שנאמר (תהלים ס"ה י"ד) סוד ה' ליריאו ובריתו להודיעם.
פי' שכרת ברית להודיעם סודו). והיא קושיא חמורה מאוד.
אכן הדבר יבואר עפמ"ש הגר"א בביאורו לסדר עולם,
שהנבואה פסקה משעה שבטל יצרא דע"ז, ע"ש. והיינו, דהנבואה
באה כשכר על שאין ישראל נוהים אחר ע"ז ומעוננים וקוסמים.
והואיל וכן, כשאמרו אנכה"ג לא איהו בעינן ולא אגריה בעינן,
הרי ויתרו מרצונם על יעוד זה של קיום הנבואה בישראל.
והרי זה כעניין שכתב הרמב"ן (כח"י ב"ב קכ"ו, הובא בקצה"ח סי'
ר"ט סק"א), בכל החיובים שבין אדם לחבירו שאם הלה אומר
אי אפשר אין חיוב. ועמש"כ בזה עוד בסוף המאמר.

ונראה, דמאידך גיסא היה ריוח מביטול יצרא דע"ז,
שנתאפשר לגלות בפומבי סודות העוה"ב והשארת הנפש ותחה"מ
שהעלימתן תורה כדי לשרש ע"ז מישראל. והיו נמסרין ביחוד

11/11
11/11

מ"ג) כתב וז"ל, למען ידעו דורותיכם, פשוטו כדברי

לחכמים וכהני ה' במקדש. וכמו שאמר אסף (תהלים ע"ג) עד
אבא אל מקדשי אל אבינה לאחריתם (והרמב"ן בשער הגמול
נדחק בפירוש התיבות מקדשי אל ע"ש, ולדברינו הפירוש
פשוט, שהגיע אל ביהמ"ק ושם נודע לו הסודות האלה).

ו. ועמש"כ בזה בדרשה לשבת נחמו בהערה האחרונה.

ז. ואף מ"ד שלא נתחייבו, י"ל דלעולם היה ראוי שיתחייבו,

אלא טעם היה בדבר שלא יתחייבו. דהנה ז"ל משך חכמה

פ' בהעלותך הנה היו שש מאות אלף מבן כ' גברים, ולמ"ד

נשים בראשון חובה א"כ היו כפלים. וכהנים שלא היו רק

אהרן ושני בניו וכו' וא"כ ג' כהנים היו צריכים לעסוק בעבודת

רבבות פסחים בזמן קצר וכו' עכ"ל. ועכצ"ל שהיה פסח זה

מעשה נסים. וישראל לא היו ראויים לנס באותן ל"ח שנה

שהיו נזופין לפיכך נמנע הקב"ה מלחייבם.

ח. בדרוש לסוכות (ג) הבאנו שאלת המפרשים, מה טעם אנו

עושים זכר לענני כבוד ואין עושים זכר גם למן ולבאר. והנה,

לפי דברי הרמב"ם הללו, חג הסוכות הוא זכר לספוק כל

צרכינו במדבר. אבל עדיין קשה, סו"ס מה טעם מודגש מכולם

נס ענני כבוד דייקא. ונראה לחדש, דניסוך המים בסוכות זכר

לבאר (ושו"מ כן בעמו"א). ואילו זכר למן כבר נתבאר בדברינו

בדרוש לפרשת שלח וביתר ביאור בבית ישי (סי' ד' הערה א'

וב') שמצות חלה היא זכר למן.

והנה תניא בספרי פרשת במדבר (הובא בילקו"ד שם), כל

זמן שהיו הדגלים נוסעים, לא היו הולכים עד שמרים מקדמת

לפניהם. וכן הוא אומר (מיכה ו') ואשלח לפניך את משה אהרן

בדגלונך ע"פ